

Afgørelser fra Arbejds miljøklagenævnet.

Nr. 9 marts 2002

Fristen for efterkommelse

Størstedelen af Arbejds miljøklagenævnets sager drejer sig om påbud med en frist for efterkommelse. I de tilfælde, hvor nævnet er enig med Arbejdstilsynet i påbudets indhold, skal der således også tages stilling til, hvornår påbudet skal efterkommes, idet klagen næsten altid har opsættende virkning.

Der er ikke i arbejdsmiljølovgivningen taget stilling til efterkommelsesfrister, men Arbejdstilsynet har interne retningslinier herom. Tilsynets frister fastsættes efter hvor lang tid, løsningen af arbejdsmiljøproblemet skønnes at tage. Der tages dog også hensyn til faktorer som alvorligheden af problemet og eventuelle særlige omstændigheder, fx af bygningsmæssig karakter. Nævnet er ikke bundet af tilsynets interne regler, men nævnets overvejelser sker som regel på samme grundlag.

I praksis beregner nævnet som oftest samme frist som Arbejdstilsynet, dvs. at virksomheden får samme frist som i det oprindelige påbud beregnet fra nævnets afgørelse. Det kunne forekomme nærliggende at fastsætte en kortere frist ud fra synspunktet, at virksomheden allerede har fået ekstra tid på grund af klagesagsbehandlingen. Nævnet har dog fundet det urimeligt så at sige at forlange, at virksomheden skal iværksætte en løsning, før nævnet har afgjort sagen.

I de tilfælde, hvor klagen helt eller delvist omhandler fristen for efterkommelse, får spørgsmålet selvfølgelig større opmærksomhed. I dette nyhedsbrev er der omtalt en sag, hvor en kommune klagede over et påbud vedrørende en børnehave, bl.a. med ønske om en længere efterkommelsesfrist fordi en flytning til nye lokaler var forventet. Nævnet fastholdt påbudet og fristen, idet der ikke var dokumentation for konkrete planer om flytning. Efterfølgende anmodede kommunen om forlængelse af fristen med henvisning til, at der nu var indgået lejemaal vedrørende nye lokaler. Nævnet forlængede sin frist med ca. 5 mdr., idet der navnlig blev lagt vægt på, at hverken Arbejdstilsynet eller de ansatte havde indvendinger mod en forlængelse.

Af sagen kan det udledes, at væsentlige kriterier for en fristforlængelse bl.a. er dokumentation samt Arbejdstilsynets og de ansattes vurdering. Det skal dog understreges, at nævnet i hvert enkelt tilfælde tager konkret stilling, og at løsningens karakter også kan have betydning. I det aktuelle tilfælde var der således tale om problemer, som - udover flytning - formentlig kun ville kunne løses ved en ombygning.

I en tidligere sag - også vedrørende en børneinstitution - ændrede nævnet en forlængelse, som tilsynet havde givet, for et påbud om undersøgelse af støjproblemer. Nævnet fandt ikke en frist på over et år rimelig og fastsatte derfor en frist på 3 mdr. efter en vurdering af problemernes og

foranstaltningernes karakter, herunder bl.a. der kun var tale om målinger, og at erfaringerne herfra ville kunne bruges ved indretning af nye lokaler.

Af andre sager kan nævnes, at nævnet forlængede sin frist for ændring af en varmtvandsbeholder på et kraftvarmeværk, idet den oprindelige frist nødvendiggjorde arbejde i vinterperioden. Da dette ikke var hensigtsmæssigt, og Arbejdstilsynet ikke havde indvendinger, fastsattes en frist, som muliggjorde arbejde i sommerperioden.

Til slut skal det bemærkes, at nævnet også i henseende til frister tager den forvaltningsretlige lighedsgrundsætning i betragtning. Der søges således altid fastsat ensartede frister inden for samme branche, dog med respekt for de konkrete forhold i de enkelte sager.

Sikkerhedsrepræsentant og arbejdspladsvurdering for indsatte i fængsel

Arbejds miljøklagenævnet ophævede påbud til et fængsel, idet nævnet ikke fandt indsatte omfattet af arbejdsmiljølovens almindelige område.

Arbejdstilsynet besøgte et fængsel og konstaterede, at der ikke var valgt en sikkerhedsrepræsentant blandt de indsatte, og at der ikke var udarbejdet arbejdspladsvurderinger for de indsattes arbejde i fængslet.

Tilsynet påbød fængslet at etablere en sikkerhedsorganisation og at udarbejde arbejdspladsvurdering, hvor de indsatte blev inddraget på lige fod med fængslets ansatte.

Direktoratet for Kriminalforsorgen klagede over påbudene med henvisning til, at arbejdsmiljølovgivningen efter praksis ikke direkte omfatter de indsattes arbejde. Tilsynet bestred, at der fandtes en sådan praksis.

Nævnet ophævede påbudene, idet indsattes arbejde i fængslet ikke fandtes omfattet af arbejdsmiljølovens § 2, stk. 1. Nævnet lagde vægt på, at hverken arbejdsmiljøloven eller dennes forarbejder indeholdt momenter, som støttede tilsynets fortolkning. Omvendt fandt nævnet, at lovgiver med lov nr. 432 af 31. maj 2000 om fuldbyrdelse af straf mv. med tilhørende forarbejder havde givet udtryk for, at indsattes arbejde ikke havde været eller skulle være direkte omfattet af arbejdsmiljøloven. (2001-10-0086 og 0087)

Forlængelse af ophævet dispensation

Arbejds miljøklagenævnet fastholdt frist for ophævelse af dispensation fra uddannelseskra v til arbejde med isocyanatbaserede gipsbandager.

En virksomhed, som producerede gipsbandager, søgte om at få forlænget en dispensation fra uddannelseskra v i forbindelse med arbejde med isocyanatbaserede gipsbandager. Arbejdstilsynet havde således ophævet en række langvarige dispensationer med et års frist. Der var ikke klaget over disse ophævelser.

Tilsynet afslog forlængelse, da der fandtes en godkendt uddannelse blandt andet ved AMU-centre og tekniske skoler.

I klagen anførtes det, at de godkendte uddannelser ikke var tilstrækkelige, og at branchen planlagde egne uddannelser. Hvis ikke fristen blev forlænget, måtte man afstå fra disse bandager i en periode til skade for visse patientgrupper.

Nævnet fastholdt tilsynets afslag, idet man vurderede, at et års frist var en rimelig og tilstrækkelig lang periode til oprettelse af en brancheuddannelse. Nævnet lagde vægt på, at der fandtes godkendte uddannelser. (2001-10-0094)

Afskærmning af maskine til produktion af rør

Arbejds miljøklagenævnet fastholdt afgørelse om, at en maskine skulle afskærmes, så manuel kontrol og justering under drift ikke var mulig.

Arbejdstilsynet besøgte en virksomhed og konstaterede, at en maskine til fremstilling af rør ikke var korrekt afskærmet. De ansatte havde således adgang til farezoner under drift og foretog manuel kontrol og justering under drift.

Tilsynet påbød virksomheden at afskærme maskinen og herunder forhindre manuel kontakt med farlige bevægelige dele, mens maskinen var i drift.

I klagen anførtes, at afskærmning ville forhindre produktion af acceptabel kvalitet, og at der ikke var sket ulykker ved maskinen.

Nævnet fastholdt tilsynets afgørelse, idet man lagde vægt på, at der var risiko for, at de ansatte kom i kontakt med farlige, bevægelige dele, og at der ikke er truffet tilstrækkelige beskyttelsesforanstaltninger overfor denne risiko. (2001-10-0104)

Dispensation fra arbejdsmiljøuddannelsen

Arbejds miljøklagenævnet afslog dispensation til en sikkerhedsrepræsentant i en bedriftssundhedstjeneste som følge af manglende hjemmel.

En bedriftssundhedstjeneste anmodede om dispensation fra kravet om en arbejdsmiljøuddannelse for en nyvalgt sikkerhedsrepræsentant. BST'en fandt, at sikkerhedsrepræsentantens erfaringer med arbejdsmiljøarbejde var så omfattende, at han ikke havde behov for uddannelsen.

Arbejdstilsynet afslog dispensation med henvisning til, at der ikke var hjemmel hertil i den gældende bekendtgørelse.

BST'en klagede dels over, at tilsynet ikke havde realitetsbehandlet anmodningen, og dels over at anmodningen ikke var efterkommet.

Tilsynet erkendte, at begrundelsen for afgørelsen var for generel, og henviste uddybende til, at man ikke kunne fravige Arbejdsministeriets bekendtgørelse uden særlig hjemmel, og at man i forbindelse med afgørelsen havde vurderet, at der ikke var grundlag for at oversende anmodningen til Arbejdsministeriet.

Nævnet fastholdt afslaget med henvisning til, at der ikke var hjemmel til at dispensere. Nævnet bemærkede, at udstederen af bekendtgørelsen kunne fravige den uden særlig hjemmel, og at denne ret tilkom ministeriet og ikke Arbejdstilsynet. Ministeriets afgørelse ville ikke kunne påklages til nævnet. (2000-10-0136)

Manglende spise- og kontorplads i børnehave

Arbejds miljøklagenævnet fastholdt påbud om indretning af spise- og kontorarbejdspladser for de ansatte i en børnehave uanset oplysning om, at børnehavens placering var midlertidig.

Arbejdstilsynet besøgte en børnehave og konstaterede, at det rum, der var stillet til rådighed for de ansattes (spise)pauser og hvor kontorarbejdspladsen forefandtes, tillige indeholdt børnehavens eneste køkkenfaciliteter og blev brugt som soverum for børn.

Tilsynet påbød kommunen at stille spiseplads til rådighed for de ansatte i et egnet lokale og at indrette kontorarbejdspladsen på en måde, så de ansatte ikke blev udsat for unødigt støj. Kommunen henviste i sin klage bl.a. til, at placering af børnehaven var midlertidig.

Nævnet fastholdt tilsynets afgørelse med bemærkning om, at overvejelser om en fremtidig flytning ikke kunne medføre et andet resultat. (2001-10-0106)

Forlængelse af efterkommelsesfrist

I sagen refereret ovenfor forlængede Arbejds miljøklagenævnet sin efterkommelsesfrist efter dokumentation for nye lokaler.

Kommunen henvendte sig efter nævnets afgørelse med dokumentation for, at der var indgået en lejekontrakt vedrørende nye lokaler for børnehaven. Kommunen anmodede om en forlængelse af efterkommelsesfristen svarende til påbegyndelsen af det nye lejemål, en forlængelse på ca. 5 mdr.

Arbejdstilsynet og sikkerhedsgruppen i børnehaven havde ingen indvendinger mod en forlængelse.

Nævnet efterkom anmodningen, idet det nu forelå oplyst, at der var indgået lejekontrakt, at der var oplyst en fast flyttedato, og at sikkerhedsgruppen herefter ikke havde indvendinger mod forlængelsen. (2002-10-0008)

Sikring af stillads

Arbejdsmiljøklagenævnet fastholdt forbud mod arbejde på stillads uden sikring mod nedstyrning.

Arbejdstilsynet observerede under et besøg på en byggeplads, at en person arbejdede med afsyning af en mur fra et stillads, som ikke var sikret mod nedstyrning med hånd-, knæ- og fodlister. Tilsynet udstedte forbud mod arbejdet og anmodede politiet om at rejse tiltale.

I klagen over forbudet anførtes det, at den pågældende var i færd med at afmontere stilladset.

Ved oversendelsen indstillede Arbejdstilsynet, at nævnet afviste sagen med henvisning til, at klagen angik bevismæssige forhold.

Nævnet realitetsbehandlede sagen og fastholdt tilsynets forbud, idet tilsynets oplysninger blev lagt til grund. Der forelå således ingen oplysninger, som dokumenterede eller sandsynliggjorde, at tilsynets oplysninger ikke skulle være korrekte. (2001-10-0101)

Nedstyrningsfare på flislager

Arbejdsmiljøklagenævnet fastholdt påbud om sikring mod nedstyrningsfare fra hævet dæk ned i flisen.

Arbejdstilsynet besøgte et varmeværk og konstaterede, at der var fare for nedstyrning på værkets flislager. Fra et hævet dæk var der ca. 6 m ned til gulvniveau, dog kun i sommerperioden når lageret var tomt. Resten af året var lageret helt/delvist fyldt. En ansat opholdt sig ca. 3 minutter dagligt på dækket.

Tilsynet påbød sikring mod nedstyrningsfaren.

Nævnet fastholdt tilsynets påbud, idet der var fare, når lageret var tomt eller delvist fyldt. Der blev lagt vægt på, at der var tale om et dagligt ophold. Nævnet bemærkede, at der var metodefrihed ved efterkommelsen af påbudet. (2001-10-0108)

Efterkommelsesfrist vedrørende recirkulation

Arbejdsmiljøklagenævnet fastholdt afslag på forlængelse af efterkommelsesfrist for påbud om ophør med recirkulation.

En arbejdsgiverforening anmodede på vegne af vegne af en virksomhed i træ- og møbelindustrien om forlængelse af efterkommelsesfristen for et påbud om ophør med recirkulation af procesudsugningsluft. Foreningen henviste til et nyligt igangsat udredningsarbejde om problemet.

Arbejdstilsynet afslog forlængelse, idet der henvistes til viden om forekomsten og faren ved terpener i forbindelse med bearbejdning af nåletræ.

Nævnet fastholdt afslaget, idet udredningsarbejdet ikke kunne danne grundlag for en fravigelse fra gældende regler. Nævnet lagde vægt på den øjeblikkelige viden om emnet, og at virksomheden havde haft 3 års frist for efterkommelse. (2001-10-0112)

Efterkommelsesfrist vedrørende sikring af maskinanlæg

Arbejds miljøklagenævnet fastholdt afslag på forlængelse af efterkommelsesfrist uanset oplysning om sandsynlig lukning af virksomheden.

En virksomhed anmodede om forlængelse af efterkommelsesfristen for et påbud om sikring af et automatisk maskinanlæg, så utilsigtet adgang blev til anlæggets bevægelige dele blev forhindret. Virksomheden oplyste, at produktionen sikkert blev nedlagt inden for ca. 2 år, og at der aldrig havde været ulykker ved anlægget.

Arbejdstilsynet afslog fristforlængelse, idet der var en konkret fare ved anlægget, og det ikke var tilsynets praksis at give så lange frister.

Nævnet fastholdt afslaget, idet anlægget ikke var tilstrækkeligt sikret mod utilsigtet adgang, og der var en konkret fare. Fristen på ca. 5 mdr. ansås for rimelig. (2002-10-0006)

Dette nyhedsbrev udgives af Arbejds miljøklagenævnets sekretariat. Ansvarshavende redaktør er stedfortræder Lone Adler